

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslagets formål er at gennemføre nye regler om behandling af adfærdsklager og kriminalsager vedrørende politipersonale i Grønland.

Den foreslåede ordning bygger i meget vidt omfang på den klageordning, der er indført i Danmark i 1996. Således indebærer ordningen bl.a. etablering af et uafhængigt kontrolorgan (Politiklagenævnet), der på offentlighedens vegne skal have indseende med sagsbehandlingen i de nævnte sager.

2. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget bygger på en indstilling fra Den Grønlandske Retsvæsenkommission.

Retsvæsenkommissionen, der er nedsat i april 1994 af Justitsministeriet efter forhandling med Grønlands Hjemmestyre, har til opgave at foretage en gennemgribende revision af det grønlandske justitsvæsen. Efter kommissoriet er kommissionsarbejdet - der forventes afsluttet i første halvår 2000 - ikke til hinder for, at der på enkelte områder gennemføres særligt påtrængende ændringer. Kommissionen kan eventuelt forlods fremkomme med forslag herom.

Den Grønlandske Retsvæsenkommission har i indstillingen foreslået, at den nuværende klageordning vedrørende politiet i Grønland ændres, således at klagesystemet formaliseres og suppleres med et uafhængigt kontrolorgan (Politiklagenævnet). Kommissionen har i den forbindelse indstillet, at forslaget gennemføres ved særskilt lov, så en formel klageordning kan etableres uden at afvente kommissionens endelige forslag til revision af den grønlandske retsplejelov.

3. Den gældende klageordning i Grønland

Grønland er en selvstændig politikreds i rigsfællesskabet og som statsmyndighed organisatorisk placeret under justitsministeren. Politikredsen er opdelt i 17 politidistrikter. Politimesteren, der har kontor i Nuuk, er ansvarlig for administration og anklagervirksomhed i samtlige politidistrikter og for administrationen

af anstalterne for domfældte. For så vidt angår politiets virksomhed vedrørende forfølgning af forbrydelser er politimesteren direkte underordnet rigsadvokaten.

Ved udgangen af 1997 var det grønlandske politipersonale sammensat af en politimester, en vicepolitimester, en politiassessor, to politifuldmægtige, 112 polititjenestemænd (heraf 24 udstationerede danske politifolk), 43 reservepolitibetjente og 66 kommunefogeder og -assistenter. Ifølge oplysninger fra politimesteren i Grønland behandles årligt ca. 10-15 adfærdsklagesager, hvoraf en del dog i større eller mindre omfang også vedrører politiets dispositioner i forbindelse med sagsbehandlingen. Såkaldte dispositionsklager omfattes ikke af lovforslaget, jf. nærmere bemærkningerne til lovforslagets § 2. Desuden behandles årligt et lignende antal anmeldelser om kriminelle handlinger begået af politipersonale.

Det nuværende klagesystem i Grønland fungerer i vidt omfang på ulovbestemt grundlag.

Adfærdsklager kan indgives til det stedlige politi eller til politimesteren. Det forekommer desuden, at politiet undersøger en polititjenestemands adfærd af egen drift.

Klagerne behandles af politimesterembedet, der selv varetager sagsoplysningen og træffer afgørelse i sagerne. Dette sker i overensstemmelse med forvaltningslovens regler samt tjenestemandsløven og andre anættelsesretlige regelsæt. Politimesterens afgørelse kan indbringes for justitsministeren. Justitsministerens afgørelse kan indbringes for Folketingets Ombudsmand, der eventuelt kan udtale sin kritik af afgørelsen. Justitsministerens afgørelse kan også indbringes for domstolene i medfør af grundlovens § 63.

Klager over forhold af mere underordnet karakter afgøres ofte ved en uformel procedure, typisk i form af en samtale mellem stationslederen og klageren. Derved kan fejltagelser og misforståelser rettes og eventuelt beklages. Hvis klageren er indforstået med denne form for behandling og afgørelse, betragtes sagen som afsluttet.